

Dönem : 1
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 1027

Maraş Milletvekili Kemalî Bayazıt ve 3 arkadaşının, TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğüne bağlı Sağlık Teşkilâtında çalışan tabip, diş tabibi ve eczacıların 472 ve 224 sayılı kanunların imkânlarından faydalanmalarına dair kanun teklifi ve Geçici Komisyon raporu (2/866)

10 . 6 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

İlişkitedeki teklifimizin müzakere ve kanunlaşmasına tavassutlarınızı rica ederiz. Saygılarımızla.

Maraş Milletvekili
C. H. P. Grubu Başkanvekili
K. Bayazıt

Gümüşane Milletvekili
A. P. Grubu Başkanvekili
S. Savacı

Balıkesir Milletvekili
A. A. Bolak

Kırşehir Milletvekili
M. P. Grubu Başkanvekili
A. Bilgin

GEREKÇE

6186 sayılı Kanunla kurulmuş olan TCDD İşletmesi Teşkilâtı halen 60 753 personeli sinesinde barındırmakta ve bu personel, 8 008 kilometrelik bir demiryolu güzergâhına aileleri efradı ile birlikte dağılmış bulunmaktadır. Şeklen İktisadi bir Devlet Teşekkülü olan TCDD İşletmesi hakikatte ulaştırma alanında bugünkü ileri ekonomik anlayış içinde tam bir âmme hizmeti ifa etmektedir. Aileleri efradı ile birlikte ortalama 400 000 vatandaşın bağlı bulunduğu işletme bugün Türkiye'de Millî Savunma hariç Devlet kadrosu içinde en geniş teşkilâttir. Bu kadar kesif bir vatandaş kütesinin yurdun en uera mahallerinde vazife görmesi ve yaşaması, bunların sağlık durumları üzerine ne derece eğilmek lâzımgeldiğini anlatmaya yeter bir misaldir.

TCDD İşletmesi mensuplarının sağlık hizmetlerinin bugün lâyık veçhile görülemediği ve aşâğıda arz edeceğimiz sebeplerle de görülmesine bugün için imkân olmadığı bir hakikattir.

Zira işletme emrinde halen 850 yatak sayılı 4 hastane (Ankara, Sivas, İzmir ve Eskişehir) 1 sanatoryum (Yakaek) 27 eczane ve 98 merkez ve kısım hekimliği mevcuttur. Görülüyor ki gerek tedavi edici sağlık ünitelerimiz olan hastaneler ve sanatoryum ve gerekse koruyucu ve kısmen tedavi edici üniteler olan merkez ve kısım hekimlikleri sadece 2661 kadro ile idare edilmekte olup bu kadroların dahi 85 i münhal bulunmakta ve münhaller de her gün artmaktadır.

TCDD Sağlık Teşkilâtının esas gayesi, gerek merkezde ve gerekse merkezden muhite doğru istasyon, depo, sundurma ve hat boylarında vazife gören personel ve aileleri efradının tedavi edilmeleri ve bu personelin en kısa bir zamanda sağlıklarını kazanıp işlerine dönmelerini temindir. Bu sebeple sağlık teşkilâtının bir ucu koruyucu tababet yapan kısım hekimlikleri ve nihai ucu tedavi merkezleri olan hastanelerine dayanmaktadır.

Bu bakımdan her iki ucu bir kül halinde mütalâa etmek zarureti vardır. Daima hareket halinde bulunan beheri 70 - 200 kilometrelik bir mesafe içinde vazife görmekle mükellef olan kısım hekimleri mıntıklarındaki personel ve aile efradının her hafta ayaklarına giderek koruyucu ve kısmen tedavi edici tababeti götürmekte bunun dışında da hat boyundan vâkı olacak her talebe

icabet etmek mecburiyetinde olduğu gibi ayrıca mıntakalarındaki büfe, bütet, amele barakası ve istasyonların sıhhi kontrollerini yapmakla vazifelidirler. Bu hakikati arzdan gayemiz işletme kısım ve merkez hekimlerinin deruhde ettikleri vazife bakımından başka hiçbir işle ve vazife ile meşgul olmaya zamanlarının müsaidolmadığını ve yüklendikleri vazifenin ne derece ağır olduğunu belirtmektedir.

Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi hakkındaki 224 sayılı Kanunun neşrinden çok seneler önce kuruluşundan beri TCDD sağlık hizmetleri, hizmetin özelliği itibariyle bizzarure sosyalleşmiş durumdadır. Sosyalizasyonun memleket çapında tam anlamı ile gerçekleşmesi halinde dahi kısım hekimliği müessesesinin arz ettiği hususiyet dolayısıyla TCDD mevcud olduğu müddetce baki kalması şarttır.

Zira kısım hekimliklerinin gördüğü sağlık hizmetleri sosyalize olmuş tababetin en ufak ünitesi olan sağlık ocağına gördürülemez.

TCDD gibi çok geniş bir teşkilâta mensup işçi ve memurların sağlık hizmetlerinin görülmesi şart olup aksaması iş gücünü düşüreceğinden İktisadi Devlet Teşekkülü olan müessesenin verim bakımından kaybı da göz önünde tutulması gereken bir diğer husustur. TCDD sağlık ünitelerinin bilhassa koruyucu tababete dayanan merkez ve kısım hekimliklerinin gördükleri görevin ehemmiyetini istatistikî bir misalle belirtmek isteriz. TCDD hastane ve sanatoryumları ile işletmeler sağlık servislerinde personel ve aile efradı olarak 1960 yılında 844 787, 1961 de 810 243, 1962 de 837 516, 1963 de 911 724 ve 1964 de 923 364 kişi muayene ve tedavi edilmişlerdir.

Çok ağır şartlar içinde vazife gören, esas vazifesi başında ek görev olarak çalışmasına imkân olmıyan TCDD sağlık personelinin halihazırda tatbik edilmekte olan ücret sistemi yüzünden zaruretlere düştüğü ve teşkilât hekimliğinin gayricazip hale geldiği ve TCDD nin gittikçe artan bir hekim buhranı ile karşı karşıya kaldığı bir hakikattir. Münhal hekimliklerin de bilhassa Doğu bölgesinde oluşu bunun açık bir delilidir. Sağlık Bakanlığına bağlı hekimlerin sık sık çıkarılan kanunlarla mensuplarını elde tutabilmek için türlü çarelere başvurduğu ve ek görev, tazminat ve döner sermaye müesseseleri ihdas ederek hekimleri kendisine bağladığı bir hakikatken TCDD sağlık personelinin bütün bu imkânlardan mahrum bırakılmaları ne insaf ne de adalet prensipleriyle kabili telif değildir.

Zira kendilerine 243, 506 ve 472 sayılı kanunlarla maddî imkânlar sağlanan hekimlerde istenen hususlar (muayenehane açmama, vazife zamanının tamamının hastaya tahsisi) gibi şartlar esasen TCDD sağlık personelinde kuruluşundan beri mevcuttur. Oysa ki bununla dahi yetinmiyen Sağlık Bakanlığı elindeki hekimleri tutabilmek hattâ yurt dışına giden hekimleri tekrar yurtda çalıştırabilmek imkânını temin için T. B. M. M. sine yeni tasarılar (Sağlık Bakanlığına bağlı kurum ve hastanelerde çalıştırılacak hekimlere verilecek tazminat hakkındaki Kanun. Sıra Sayısı : 491) getirmek suretiyle mensuplarını daha ziyade terfih yoluna gitmektedir. Aynı esbabı mucibeyi dikkate alan Millî Savunma Bakanlığı Silâhlı Kuvvetler sağlık personeline tazminat verilmesi hakkında bir kanun tasarısı T. B. M. M. sine sevk etmiş ve bu tasarı halen gündemde olup kanuniyet kazanmak üzeredir. Bütün bu kanun ve tasarıların mucip sebebi hekimlerin özel sektöre hususi çalışma alanlarına veya yurt dışına gitmelerine mâni olmayı hedef götüğü, gerek Sağlık Bakanlığı mensuplarının ve gerekse askerî hekimlerin aylıkları dışında ek gelirleri de mevcud olması hakikati karşısında maaşından gayri hiçbir geliri olmıyan TCDD sağlık mensuplarının elde tutulabilmesi, hizmete bağlanmaları ancak onlara da bugünün şartlarına ve emsallerine uygun asgari bir refah temini ile mümkündür. Bugün TCDD işletmesi kendisine intisabeden askerliğini yapmış hiç memuriyet hayatı olmıyan bir pratisyen hekime 70 lira asli maaş karşılığı net 910,40 lira verebilmektedir.

Buna karşılık aynı hekim Sağlık Bakanlığı sosyalizasyon bölgelerinde vazife aldığı takdirde eline net 2 232,03 lira geçmektedir. Buna, kanunlaşmak üzere olan (491 sıra sayılı Full-Time)

tasarısındaki ayda 750 - 2 500 liraya kadar verilen tazminat dâhil değildir. Silâhlı Kuvvetler Sağlık personeli kanun tasarısında ise aynı şartları haiz bir pratisyen hekime ki (rütbesi teğmendir) üç yılını ikmal etmiş albaya verilen maaşın % 20 si kadar tazminat verilmekte olup ayrıca subaylara verilen emir eri tazminatı ve tayın bedeli gibi maddi imkânlarla da teçhiz edildiği bir vakiadır..

Askerliğini yapmış bir mütehassis hekim hiç memuriyet hayatı olmadan TCDD İşletmesinde vazife alırsa 80 lira asli maaş karşılığı net 1 011,70 lira almaktadır. Aynı hekim Sağlık Bakanlığı sosyalizasyon üniteleri içinde vazife alırsa eline ancak net 2 832,03 lira geçmektedir. Silâhlı Kuvvetler sağlık personeli kanun tasarısında aynı evsafdaki hekim (ki rütbesi yüzbaşısıdır) tazminat olarak üç senesini ikmal etmiş albay maaşının % 80 ini alacaktır, bu açık hakikatler ve 506 sayılı Sosyal sigortalar Kanunu ile İşçi Sigortaları bünyesinde çalışan hekimlere tanınan haklar karşısında TCDD Teşkilâtı mevcut hekimini elde tutabilmek ve münhallere hekim celbedebilmek imkânsızlığı ile başbaşadır. Mesleki cazip bir hale getirebilmek ve türlü teşekküllerde çalışan hekimler arasında eşitlik tesisi için teklifimizin tasvip görmesine zaruret vardır. Malî portesi ise 3 - 4 milyon lirayı geçmemektedir. Hekimsizlik buna bağlı sağlık hizmetlerinin görülemeyişi ve aksaması yüzünden kaybolacak iş gücü ve verimin bu miktarın çok üstünde olacağı izahtan vârestedir.

İşbu sebeple ilişikte arz ettiğimiz teklifimizin kabulünü saygı ile arz ederiz.

Geçici Komisyonun raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyon
Esas No. : 2/866
Karar No. : 2

18 . 6 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Maraş Milletvekili Kemal Bayazıt ve üç arkadaşının TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğüne bağlı sağlık teşkilâtında çalışan tabip, dış tabibi ve eczacıların 472 ve 224 sayılı kanunların imkânlarından faydalanmalarına dair kanun teklifi komisyonumuzda görüşüldü; cereyan eden müzakereler neticesinde :

Sağlık hizmetlerinde çalışan ve umumi bütçeden ödeme yapılan tabip, dış tabibi ve eczacılar 224 ve 472 sayılı kanunlarla terfi ve sağlık hizmetleri teshil edildiği gibi son defa Full-Time ismi verilen Kanunla ve ordumuzda çalışan tabip, dış tabibi ve eczacılar için kabul edilip müzakere safhasında bulunan kanunlarla da bâzı terfi ve sağlık hizmetlerini teshil esasları kabul edilmiştir.

Personel hükümlerinin tüm olarak ele alınmayışı sebebiyle bu kere teklif sahipleri TCDD sağlık personelinin 224 ve 472 sayılı kanunların imkânlarından faydalanmalarını derpiş eden bir teklifi getirmişlerdir. Komisyonumuz, 440 sayılı İktisadi Devlet Teşekküllerini tüm olarak ele alıp sağlık teşkilâtı bulunan teşekküllerin gelecek perakende tekliflerini de önlemek maksadıyla teklifi tadilen müzakerede isabet görmüş ve teklifi gerekçesine sadık kalarak kabule şayan bulmuştur.

Maddeler gerekçesi

Kanunun ismi : Genel gerekçesinde beyan edilen sebeple kanunun ismi tadilen kabul edilmiştir.

Madde 1. — Gerekçede belirtilen sebeple 440 sayılı Kanuna tabi kuruluşlar için ve âzami hadleri 224 ve 472 sayılı kanunlar teşkil etmek ve mahallî hususlar nazara alınmak şartıyla bir ruhsat hükmü olarak yazılmıştır.

Madde 2. — Teklif aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Kanunun, 440 sayılı Kanuna muvazi olarak Bakanlar Kurulunca yürütümü kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Geçici Komisyon Başkanı

Maras

E. Kaplan

Konya

H. C. Yılmaz

Sözcü

Balıkesir

A. A. Bolak

Mardin

Ş. Aysan

Kâtip

Konya

S. Aytan

Kütahya

M. Kesen

İstanbul

H. Tiyansan

İmzada bulunamadı

İmzada bulunamadı

Maras Milletvekili Kemali Bayazıt ve 3 arkadaşının teklifi

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğüne bağlı sağlık teşkilâtında çalışan tabip, dış tabibi ve eczacıların 472 ve 224 sayılı kanunların imkânlarından faydalanmalarına dair kanun teklifi

MADDE 1. — TCDD. Genel Müdürlüğü İşletmelerinde çalışan kısım, merkez hekimleri ile servis müdürleri, eczacı ve dış tabiplerine 5 . 1 . 1961 tarih ve 224 sayılı Kanunla, sağlık hizmetleri ile ilgili idari görevlerde, hastane ve sanatoryumlarda çalışan tabip, dış tabipi ve eczacılara 25 . 5 . 1964 tarih ve 472 sayılı Kanunla Sağlık Bakanlığı personeline sağlanan âzami hadleri aşmamak üzere bölge farklarını da göz önünde tutarak maddi imkânlar sağlar.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Ulaştırma Bakanlığı yürütür.

Geçici Komisyonun değiştirisi

440 sayılı Kanuna tabi kuruluşlardan sağlık teşkilâtı olanlarda çalışan tabip, dış tabibi ve eczacıların 224 ve 472 sayılı Kanunlardan istifade ettirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 440 sayılı Kanuna tabi kuruluşlarda sağlık teşkilâtı olanlarda çalışan tabip, dış tabibi ve eczacılara 224 ve 472 sayılı Kanunlarla Sağlık Bakanlığı personeline sağlanan âzami hadleri aşmamak ve bölge farklarını da göz önüne almak kaydı ile kuruluşlarınca hazırlanacak yönetmelik esaslarına göre tazminat verilebilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.